

Ovocný strom v krajině 2017

(kurz celoživotního vzdělávání, 12. ročník)

Garance kurzu

Ústav šlechtění a množení zahradnických rostlin

Zahradnická fakulta se sídlem v Lednici

Mendelova univerzita v Brně

Garant kurzu: Doc.Dr.Ing. Petr Salaš

Vedoucí kurzu: Ing. Stanislav Boček, Ph.D.

Termín realizace výuky

Březen 2017– listopad 2017, pět třídních bloků, vždy čtvrtek až sobota

Místo konání kurzu

Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta, Valtická 337, 691 44 Lednice (1., 3. a 4. blok)

Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00, Brno (2. a 5. blok)

Termín pro podávání přihlášek

Do 3. února 2017

Kontaktní adresa pro zaslání přihlášek (e-mailem či poštou)

Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně

Doc.Dr.Ing.Petr Salaš

Valtická 337

691 44 Lednice

e-mail: salasp@zf.mendelu.cz

Obecné požadavky na absolvování kurzu:

Účast na přednáškách a cvičeních v souladu se Studijním a zkušebním řádem MENDELU

Vypracování a prezentace tematicky zaměřené praktické seminární práce (dobrovolně).

Způsob ukončení

Frekventanti obdrží oficiální osvědčení o absolvování kurzu.

Poplatek za účast na dvousemestrovém kurzu:

8000,- Kč vč. DPH (cena bez ubytování a stravy)

Minimální počet účastníků pro realizaci kurzu je 18 osob.

Rámcový sylabus kurzu

V uskutečnění jednotlivých témat ve výukových blocích může dojít k časovému posunu z organizačních důvodů, zejména s ohledem na vývoj počasí a vegetace. Předpokládaný čas výuky v jednotlivých blocích: čtvrtek: 9:00-18:00, pátek: 8:00–18:00, sobota: 7:00 (8:00)–16:00.

Program I. výukového bloku (březen, 2.3.–4. 3.2017), místo konání Lednice

1. den – přednášky (čtvrtek 2. březen)

- Extenzivní ovocnářství – charakteristika, typy výsadeb.
- Staré a krajové odrůdy – produkční, šlechtitelský, estetický, ekologický a kulturní význam.
- Původ, botanické a hospodářské členění ovocných druhů.
- Ovocné dřeviny v krajině. Historie a současnost.
- Ovocné dřeviny v kontextu ochrany přírody a krajiny ČR.

2. den – přednášky (pátek, 3. březen)

- Mapování a inventarizace ovocných dřevin. Teoretická příprava, terénní průzkum. Hodnocení biometrických znaků, posuzování zdravotního stavu.
- Charakteristika ovocných druhů po stránce anatomické a morfologické stavby. Podzemní a nadzemní soustava. Plodonosné útvary ovocných druhů.
- Životní pochody ovocného stromu, procesy růstu a vývoje. Velký a malý životní cyklus.
- Řez ovocných dřevin. Rozdělení dle různých kritérií, specifika řezu (technika, termín) u jednotlivých druhů a odrůd. Používané nářadí, ošetření ran.

3. den – celodenní terénní výjezd, praktikum (sobota 4. březen)

Modelové lokality budou upřesněny dle aktuálního stavu

- *Ukázky jednotlivých typů extenzivních výsadeb v krajině.*
- *Praktický řez kmenných tvarů jádrovin – výchovný, udržovací, zmlazovací.*

Program II. výukového bloku (6.–8. 4.2017), místo konání Brno

1. den – přednášky (čtvrtek, 6. duben)

- Ekologické faktory ovlivňující růst a vývoj ovocných dřevin.
- Nároky ovocných druhů na stanoviště. Druhová a odrůdová rajonizace.
- Choroby a škůdci ovocných rostlin a metody ochrany.
- Podpora biodiverzity v sadech

2. den – přednášky (pátek, 7. duben)

- Množení ovocných druhů. Generativní a vegetativní, přímé a nepřímé způsoby.
- Ovocné školkařství. Založení ovocné školky. Postup dopěstování výsadbového materiálu.
- Podnože ovocných dřevin, vhodné na vyšší kmenné tvary do extenzivních výsadeb.
- Legislativní rámec množení starých odrůd v kategorii CAC.

3. den – celodenní terénní výjezd, praktikum (sobota, 8. duben)

Modelové lokality: Kunštátsko, Olešnicko

- *Zahnův řez peckovin, přeroubování*
- *Demonstrace pěstování kmenných tvarů v ovocné školce.*
- *Možnost praktického nácviku roubování.*

Program III. výukového bloku (15.–17. 6.2017), místo konání Lednice

1. den – přednášky (čtvrtek, 15. červen)

- Opylovací poměry ovocných druhů, příčiny neplodnosti, řešení.
- Obecná pomologie. Stromové a plodové znaky a vlastnosti ovocných odrůd.
- Speciální pomologie červených peckovin, charakteristika starých odrůd třešní a višní.
- Pomologie letních odrůd jaderovin – staré odrůdy jabloní a hrušní.

2. den – přednášky (pátek, 16. červen)

- Pěstování meruněk a broskvoní – odrůdy vhodné pro okrajové oblasti, extenzivní pěstování.
- Obnova a rozvoj venkova.
- Ochrana krajinného rázu. Vnímání a estetika krajiny.
- Symbolika stromů a strom v krajině jako symbol.

3. den – terénní výjezd (sobota 17. červen)

Modelové území: Lednicko-valtický areál.

- *Vývoj kulturní (komponované) krajiny, krajinářské hodnocení území.*
- *Vnímání krajiny, vizuální hodnocení a kreslení krajiny.*

Program IV. výukového bloku (14.–16. 9.2017), místo konání Lednice

1. den – přednášky + výstavka a ochutnávka ovoce (čtvrtek, 14. září)

- Speciální pomologie starých a krajových odrůd jabloní a hrušní – podzimní a raně zimní odrůdy.
- Pomologie starých odrůd slivoní
- Technologie zpracování ovoce. Kompotování, příprava povidel, marmelád a džemů, sušení, kandování, výroba ovocných šťáv atd.
- Moderní trendy ve výrobě ovocných destilátů.

2. – 3. den – dvoudenní terénní výjezd (pátek, 15. září – sobota 16. září)

pátek, 15. září

Holešov

- *Štěpnice zámeckého parku v Holešově – historie, současnost a budoucnosti.*
- *Pomologie: poznávání historických odrůd v zámeckém parku.*

Bojkovice

- *Prohlídka ovocné školky Radima Peška, specializované na staré odrůdy a minoritní druhy (rakytník, dřín, oskeruše, morušovník, mišpule, kdouloně apod.)*

sobota, 16. září

Hostětín

- *Moštárna Hostětín s.r.o. – technologie výroby moštu, bioprodukty*

Pitín

- *Exkurze u ekologického ovocnáře Ing. Zdeňka Ševčíka*
- *Pěstování starých a krajových odrůd, opatření na zvýšení biodiverzity v sadech*
- *Zpracování ovoce sušením, bioprodukty*

Komňa

- *Ekosady Komňa – ekologická produkce a zpracování slivoní*

Program V. výukového bloku (2.–4. 11.2017), místo konání Brno

1. den – přednášky (čtvrtek 2. 11.)

- *Zakládání extenzivních ovocných sadů. Výběr stanoviště, příprava pozemku, výsadba.*
- *Výživa a hnojení ovocných výsadeb. Meliorační hnojení před výsadbou a udržovací hnojení plodících výsadeb.*
- *Význam zatravnění a pastva zvířat v extenzivních sadech.*

2. den – přednášky, prezentace seminárních prací (pátek, 3.11.)

- *Opylovatelé ovocných dřevin*
- *Speciální pomologie starých a krajových odrůd jaderovin - zimní a pozdně zimní odrůdy*
- *Moderní odrůdy odolné k chorobám, vhodné do extenzivních a ekologických sadů.*
- *Prezentace seminárních prací frekventantů (dle zájmu).*

3. den – terénní výjezd (sobota 4.11.)

- *Téma: Zakládání sadů, pomologie zimních odrůd*
- *Místo konání bude upřesněno dle aktuálního stavu porostů*